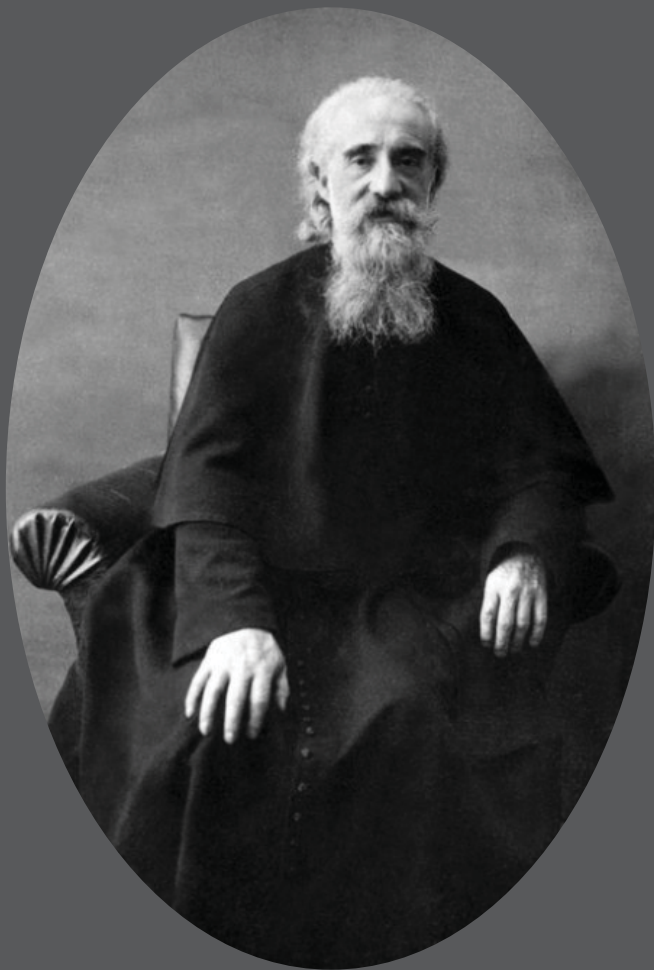

Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist

MONS. VLADIMIR GHICA

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății

„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XX Nr. 7-8 (228-229) iulie-august 2013

Sunt de atunci douăzeci de ani...

În martie anul acesta „Calea desăvârșirii” a împlinit douăzeci de ani de viață. *Deo gratias!* Arc peste timp... Popas la începuturi... După obținerea libertății Bisericii Greco-Catolice, PSS. Vasile Hossu a dorit o revistă a Eparhiei, poate o reluare a „Vestitorului”; Preasfinția Sa cerea direct implicarea noastră, a câtorva. Eu, profesoară de limba română, aveam numai experiența catedrei, așa că am lăsat rugămintea să treacă pe lângă mine. Domnul doctor A. Rozor, al cărui tată a fost tipograf la „Tipografia Seminarului” din Blaj, după un timp a început seria nouă a „Vestitorului”, dar s-a ridicat imediat ideea unei reviste a tinerilor. De data aceasta nu mi-am mai permis să las să treacă pe lângă mine rugămințile. Fiind profesoară la „Liceul Greco-Catolic” nou înființat, la dorința elevilor mei: Claudiu Cibotariu, azi preot SJ., Bernardus-Teodor Baba, acum preot în Eparhia de Lugoj, și Dorin Matiz, preot în Eparhia de Maramureș, cu aprobarea PSS. Vasile Hossu, a luat viață „Calea desăvârșirii” - revistă de spiritualitate și cultură creștină a Societății „Episcop Ioan Suci” (cercul literar al elevilor). În articolul-program din primul număr s-au formulat cu claritate obiectivele revistei, actuale și azi, din care amintesc câteva: a răspândi Împărăția lui Dumnezeu în suflete și lume, a face cunoscută Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, spiritualitatea și bogăția culturii ei (este un imperativ după anii de persecuție și uitare), a cunoaște viața și opera PSS Ioan Suci, Episcopul Tinerilor, a-l avea model, a cunoaște viața și jertfa Episcopilor noștri Martiri, a trăi credința în Biserica Catolică, a fi conștienți de menirea și valorile ei, de lumina pe care o răspândește în lume. Istoria revistei este acum bogată. Cineva de acolo de SUS ține în mâini mica noastră publicație. Ca și „aluatul” din Sfânta Evanghelie, ea a crescut, de mult timp nu mai este o revistă a elevilor, este a cititorilor răspândiți în toată țara și a colaboratorilor ei. Avem susținerea și încurajarea PSS Virgil Bercea și noi am dori să știm că Preasfinția Sa este mulțumit de munca noastră.

O particularitate puțin obișnuită pentru o revistă, dar care ne bucură nespus: între noi și cititori s-a creat o legătură sufletească de mare încredere. Chiar dacă nu ne cunoaștem personal, uneori ne căutăm la telefon, schimbăm câteva cuvinte, ne împărtășim bucuriile și amărăciunile, ne încurajăm și ne unim în rugăciune. Putem spune că suntem o familie ceva mai mare. Amintesc pe cei implicați direct în apariția revistei: în primul rând și în multe alte rânduri, Pr. Olimpiu Todorean, apoi ing. Nicolae Birău și colaboratorii: prof. Maria Mirela Filimon, prof. Othilia Groza, prof. Ligia Domuța, prof. Ioan Soran, prof. Viorel Soran, dl. I. Măgerușan, dl. Lucian Petrescu și Pr. Mihai Vătămănelu. Numeroși ani au lucrat pentru revistă Pr. Iosif Balint și dl. Toma. Cu recunoștință amintim pe Pr. I. Erdeli, care, atât timp cât a fost în viață, i-a sporit bogăția spirituală și frumusețea. Ne-au fost și ne sunt de ajutor studenții de la „Seminarul Teologic”: Samuel Fancsali, acum preot, și Fr. Iulian Bogluț. În prezent lucrează pentru noi studentul Alexandru Farc. Pentru acest ajutor mulțumim Pr. Rector Antoniu Chifor, iar pentru anii trecuți, rectorilor care au fost, Pr. Cornel Dârle și Cristian Sabău. Ar fi nedrept și nici nu s-ar cuveni să nu-l amintesc pe soțul meu, care, în acești mulți ani, a făcut, indiferent de orice situație, să primeze revista. Fiind amândoi din generația tinerilor de altădată, ai celor formați de PSS Ioan Suci și Cardinal Alexandru Todea, generație în care acești preoți sfinți și-au pus toată încrederea, am fi fericiți dacă, acolo, în Cerul Celui Preaînalt, ei sunt mulțumiți. În genunchi, în rugăciune, îi aducem recunoștința noastră lui Dumnezeu pentru cei douăzeci de ani de viață ai revistei „Calea desăvârșirii” și-L implorăm să ne ajute în continuare. Pe Sfânta Fecioară o rugăm să mijlocească pentru noi și să ne fie sprijin.

Otilia BĂLAȘ

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre rugăciune

Vorbind despre însemnătatea rugăciunii, Papa Celestin spunea: „*Oare este un timp în care să n-avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu?* De aceea, în tot felul de împrejurări și nevoi, ne îndreptăm întotdeauna către El, căci ar fi o mândrie foarte mare ca omul să îndrăznească să creadă că poate face ceva prin el însuși.

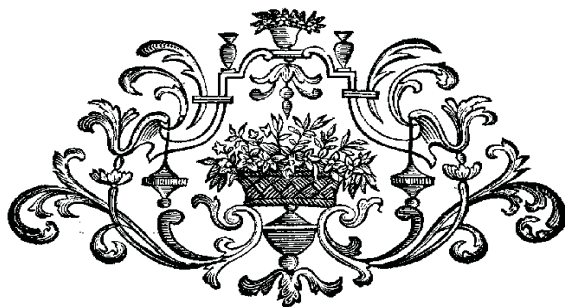
Sfântul Toma de Aquino ne amintește că ceea ce Domnul a hotărât să dea sufletelor, aceea o dăruiești numai prin rugăciune.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	<i>In memoriam</i>
Mama lui Cain sau Mama lui Isus?.....	4	Părintele Tertulian Langa.....12
Beatificarea Mons. Vladimir Ghika...5		Principiul binelui comun (II).....15
Rondelul rozelor de august.....9		Cum să-l urmăim pe Cristos după modelul Sfântul Francisc...18
Pagini bilingve.....	10	

Mama lui Cain sau Mama lui Isus?

Lumea e un haos dușmănos și o cloacă otrăvitoare. Întineric mult și mocirlă multă. Raiul a fugit de pe pământ. Un înger cu sabia ca jăratecul ne oprește și ne respinge din prag.

Raiul pământesc era în „*linie orizontală*”, era în geografia normală a noastră. Ar fi fost ușor să-l ajungem. În rai „*se intră*”.

Raiul ceresc este în „*linie verticală*”. E dintr-o lume în care geografia noastră nu are ce căuta. În acest rai nu intrăm, „*ci urcăm*”.

În cele două raiuri au fost două femei.

Eva în raiul pământesc.

Maria în raiul ceresc.

Eva a pierdut primul rai. Maria a plăsmuit pe cel de-al doilea. Eva ne-a pierdut pentru că a lăcomit. Maria ne-a regăsit pentru că a ascultat.

Egoismul lacom al Evei nimicește.

Ascultarea umilă a Mariei mântuiește.

Sunt două feluri de-a vrea să fii asemenea lui Dumnezeu. Unul împotriva lui Dumnezeu, felul Evei.

Celălalt cu Dumnezeu, în felul Mariei. Și oamenii, și filozofii se împart: unele cu Eva, altele cu Maria. Cu Diavolul și cu Îngerul.

Rodul Evei: Cain ucigașul.

Rodul Mariei: Isus dătătorul de viață.

Eva închipuie în noi

„*înțelepciunea trupească*”.

Maria, „*înțelepciunea sufletească*”.

Acele două înțelepciuni sunt în noi, unde se bat și se luptă. Eva mereu întinde mâna Diavolului. Maria e plină de Dumnezeu și cu El lucrează.

Eva e logodnica Satanei.

Maria e logodnica Spiritului Sfânt.

Zilnic întrebarea-ți stă în ochii inimii, ea te-a așteptat de dinainte de a te naște: „*Cu cine lucrezi? Cu femeia aducătoare de moarte, care naște în tine pe Cain ucigașul, sau cu Fecioara aducătoare de viață care naște în tine Isus-Viața?*”

Avem Postul Sfintei Marii ca să ajutăm Aceleia care este Mireasa Cuvântului. Prin Ea, Dumnezeu își cântă versurile sale în noi.

Ep.Ioan SUCIU

Beatificarea Mons.Vladimir Ghika

31 august 2013

„Nu pot fi liniștit gândindu-mă la soarta mea în eternitate, decât după ce voi fi auzit cel puțin pe unul dintre frații mei binecuvântându-L pe Dumnezeu de a mă fi întâlnit”.

Vladimir Ghika

„Prinț în lume și printr-o vocație mai înaltă, preot în Biserica lui Isus Cristos”.

Jacques Maritain

Prințul Vladimir Ghika s-a născut într-un palat la 25 decembrie 1873, iar **preotul, apostolul și prințul** Vladimir Ghika a murit în închisoarea Jilava la 17 mai 1954.

Ortodox prin familie, face **mărturisirea de credință catolică** la Roma în 1902 explicându-și convertirea prin cuvintele: **„am devenit catolic pentru a fi un ortodox mai bun”**.

Mons.Vladimir Ghika provine dintr-o familie cu totul remarcabilă, bunicul său, Grigore Ghika, a fost ultimul domnitor al Moldovei (1849-1856), având în urma sa zece strămoși care au domnit în Moldova sau în Tara Românească. La nașterea sa, tatăl, principele Ion Ghika, era ministru plenipotențiar al României în Turcia. Mama, Alexandrina, făcea parte dintr-o familie de francezi care a emigrat în Rusia.

A studiat în Franța, la Toulouse, împreună cu fratele său Dimitrie. Aici va obține licența în Drept în 1893 ca apoi, tot împreună cu fratele său, să studieze Științele Politice la Paris. La Roma, își ia licența în

Filozofie și doctoratul în Teologie. Dăruit cu o inteligență deosebită, cu o profunzime a ideilor și cu o memorie ieșită din comun, se va distinge prin stăpânirea unei vaste și rafinate culturi, cunoștințele sale îmbrățișând toate disciplinele: literatură, istorie, medicină, botanică, științele exacte etc., totodată vorbea nu mai puțin de cincisprezece limbi.

Nașterea sa la Sărbătoarea Crăciunului nu este lipsită de semnificații, Vladimir Ghika a mărturisit că de la vârsta de cinci ani **„niciodată nu a pierdut sentimentul prezenței lui Dumnezeu”** - har deosebit.

În 1923 este hirotonit preot biritual - pentru riturile roman și bizantin. Papa Pius al XI-lea i-a acordat posibilități deosebite pentru un apostolat desfășurat oriunde în lume. Avea aprobarea de a porni **„pe orice drum, oricât de lung și anevoios ar fi fost, pentru a răspunde la o chemare...”** (Elisabeth de Miribel, „Memoria tăcerilor” - Vladimir Ghika 1873-1954 -, Ed. Arhiepiscopiei (continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

Romano-Catolice de București, 2004, p.29). Astfel, ca apostol și misionar al timpului său, pașii Monseniorului au străbătut toate continentele pentru „**a vesti Evanghelia la toată făptura**”.

Hirotonirea s-a celebrat la Paris de către Arhiepiscopul Dubois. Iconița distribuită cu această ocazie exprimă sensul apostolatului său, ea reprezenta pe Ioan Kuncewycz, Sf. Iosafat, călugăr bazilian ucrainean, ucis în 1623 de către cei care se opuneau unirii cu Roma.

Spiritualitatea Monseniorului se poate rezuma în cuvintele: „**Dincolo de ceea ce Dumnezeu poruncește, dincolo chiar de ceea ce Dumnezeu sfătuiește, trebuie să căutăm ceea ce Dumnezeu preferă**” (Op.cit.p.33). Explicațiile se găsesc în „**Predica de pe Munte**”, în „**Fericiri**” și în cuvintele rostite de Isus la „**Cina cea de Taină**”. Vladimir Ghika vorbește despre „**teologia nevoilor**” și „**liturghia apropielii**”, ceea ce în viziunea sa înseamnă a-i primi pe toți cei pe care Dumnezeu ni-i aduce în cale și a le alina orice suferință fizică sau morală, pentru că „**oricare ar fi întâlnirea providențială ce ne scoate în cale o nevoie, ea este o vizită a lui Dumnezeu care ne apare**”. Primul pas în orice acțiune trebuie să fie **rugăciunea**, spunea Monseniorul, dar mai ales **suferința unită cu rugăciunea**. În viața sa personală „**s-a străduit întru sfințenie**”, o sfințenie discretă, blândă și radioasă, urmând

sfințenia lui Isus. A știut că acțiunea Sfințelilor Sacramente în suflet „**este mai importantă decât toate eforturile pe care le-am putea face noi înșine**”, pentru că „**atunci Cristos Mântuitorul și Sfințitorul acționează în noi**”. Îndemnul său este să participăm zilnic la Sfânta Liturghie și tot zilnic să ne împărtășim. Monseniorul „**era fascinat de prezența reală a lui Cristos în Euharistie**”, emoționat pentru harul de a fi preot și de a putea atinge cu mâinile sale Trupul și Sângele Mântuitorului. Avea și o profundă devoțiune „**pentru Sfânta Fecioară care ni l-a dat pe Isus**” și pentru Îngerul păzitor, „**prietenul devotat**”.

Apostolatul Monseniorului s-a desfășurat mai intens în Franța și România. La Paris, ca preot al diecezei Parisului, i-a fost dată Biserica străinilor, dar, în același timp, și misiunea din cartierul Villejuif, în periferia comunistă a orașului, la Auberive, a înființat „**Ordinul Fraților și Surorilor Comunității Sf. Ioan**” a cărei regulă principală era disponibilitatea la oricare gen de activitate apostolică și caritabilă. Tot la Paris, omul de înaltă cultură care era Mons. V. Ghika, avea legături cu cele mai mari personalități ale timpului: Francois Mauriac, Jacques Maritain, Etienne Gilson, Paul Claudel, Charles Peguy, Pr. Garrigou Lagrange, abatele Journet și alții.

În țară a deschis dispensarul

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

gratuit **„Bethleem Marie”**, la București, și tot în Capitală a întemeiat **Sanatoriul, Sf. Vincențiu de Paul**” (după naționalizare „Institutul de Endocrinologie”) și s-a remarcat prin opere de caritate permanente în timpul celor două Războaie Mondiale și al Războiului Balcanic.

Fiind preot biritual, a desfășurat o activitate excepțională în Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, în colaborare cu PSS. Vasile Aftenie și Pr. Tit Liviu Chinezu. A celebrat la Biserica „Sf. Vasile” de pe strada Polonă și a fost îndrumător spiritual al studenților greco-catolici veniți pentru studii în Capitală.

Trecerea noastră prin lume lasă urme adânci care își au izvorul în obligația noastră de a ne alege mereu calea. Prin alegerile și acțiunile sale, Mons. Ghika a contribuit la înfrumusețarea sufletelor și a lumii, a încercat să restrângă răul de orice fel în favoarea binelui, convins că **„Cel ce face răul vatămă lumea întregă și pentru totdeauna”**. Cu **„răul”** care avea să **„vateme lumea”** urma să se întâlnească după cel de Al Doilea Război Mondial, odată cu ocupația sovietică și instaurarea regimului comunist. La abdicarea forțată a Regelui Mihai I, fratele și totodată prietenul său Dimitrie îl însoțește pe Rege în exil, în timp ce Vladimir rămâne în țară. Răspunsul la insistențele fratelui este categoric: **„Dacă Dumnezeu mă vrea aici, aici voi rămâne”**.

Prin actul naționalizării se pierd toate așezămintele caritative datorite de Mons. Ghika cu atâta iubire semenilor: spitale, cabinete medicale, azile orfeline, tot. I se ia locuința îi rămâne doar apostolatul. Îndemnul lui Isus: **„Mergeți și vestiți Evanghelia la toată făptura!”** l-a continuat și în noile condiții, dar mai ales în Biserica Greco-Catolică în ilegalitate datorită suprimării ei violente. Conștient de pericolul la care se expunea, vizita credincioșii ardeleni și îi împărtășea plângând, mărturisirea, boteza, întărea credința și speranța în inimile lor. Din scrisorile către fratele său și din mărturiile celor care îl frecventau reiese cât de mult prețuia Biserica Greco-Catolică și cât de mândru era de preoții ei.

În urmă cu ani, Monseniorul mărturisirea profetic gândul de a fi martir: **„Mă stăpânește gândul și dorința martiriului. Oare Domnul îmi va acorda, într-o zi, acest har pe care mă face să-l doresc?”** Acum martiriul începuse: la 18 noiembrie 1952 a fost arestat pe stradă. În închisoarea de la Jilava, cuvintele Mântuitorului: **„Mergeți și vestiți Evanghelia la toată făptura!”** prindeau viață, Monseniorul, preotul sfânt, trăia Evanghelia și ajuta pe toți cei cu care împărtășea suferința să o trăiască: **„Începând din prima zi, el s-a pus la dispoziția tuturor: instruia, predica, ajuta, consola**

(continuare în pag. 8)

- cu un firesc de parcă ar fi fost dintotdeauna în închisoare". Nu lipseau nici meditațiile, Rozarul, Calea Crucii - rugăciunea prin care suferințele celor închiși erau unite cu Patimile lui Cristos, era și străduința de sfințire a vieții, cum spunea Monseniorul, ca „**să ieșim de aici alți oameni, oameni mai buni**". Aforismul Mons. Ghika, „**Nu calea contează, ci cum o parcurgem**”, își dezvăluia în aceste împrejurări tot adevărul, fapt mărturisit deținuților: „**Închisoarea aceasta era sfântă și noi nu bănuiam**".

La proces este învinuit de spionaj în favoarea Vaticanului. Mons. Ghika a refuzat apărarea din oficiu, pe motiv că se poate apăra singur având studii juridice. Monseniorul „**s-a cramponat de bara boxei**” și, cu toate că era foarte slab, milițienii nu au reușit să-l desprindă; „**cu barba și părul său alb, părea un profet ieșit din mormânt**". Reîntors în celulă, sfântul preot a spus deținuților: „**Am făcut aceasta ca să vă învăț să nu vă fie frică de ei**".

Sfințenia Mons. Ghika a fost recunoscută încă din timpul vieții datorită trăirii lui intense în prezența lui Dumnezeu și într-o totală uitare de sine, dar și al numărului mare de convertiri și vindecări miraculoase. În închisoare mai avea la sine relicva atât de prețuită: un spin din cununa Mântuitorului. Mărturiile celor închiși la Jilava vorbesc de

foarte multe vindecări cu această relicvă. Despre viața și sfințenia sa ne vorbesc și operele sale publicate în franceză și română, opere prin care se înlătură uitarea Mons. Ghika impusă atâția zeci de ani. Cele mai cunoscute sunt aforismele: „**Penses pour la suite de jours**” - „**Gânduri pentru zilele ce vin**”, dar a scris și poeme și texte cu un conținut teologic sau moral.

„**Moartea noastră trebuie să fie marea izbândă a vieții noastre, dar s-ar putea ca numai Dumnezeu să aibă cunoștință de ea**”, spunea cu ani în urmă Vladimir Ghika. Așa a fost intrarea în Eternitate a Monseniorului. Desigur, duritatea închisorii a grăbit-o. S-a sfârșit în tăcere, în timp ce deținuții care i-au fost aproape șopteau tulburați: „**A murit un sfânt!**”

Pentru apropiata beatificare a Monseniorului Vladimir Ghika, suntem chemați să-i cunoaștem viața și să-i preluăm îndemnul, cu atât mai mult cu cât suntem în Anul Credinței: „**Mergeți și predicați Evanghelia!**”. Să-l regăsim în meditațiile și rugăciunile noastre și să-l implorăm să iasă în întâmpinarea nevoilor noastre și „**cu disponibilitatea, cu blândețea și cu tandrețea**” cu care a făcut binele pe pământ, să se îndure de noi și, de acolo de Sus, din Cer, să ne ajute.

Otilia BĂLAȘ

Rondelul rozelor de august

Mai sunt încă roze - mai sunt,
Și tot parfumate și ele
Așa cum au fost și acele
Când ceru-l credeam pe pământ.

Pe-atunci eram falnic avânt...
Priveam, dintre oameni, spre stele;
Mai sunt încă roze - mai sunt,
Și tot parfumate și ele.

Zadarnic al vieții cuvânt
A stins bucuriile mele,
Mereu când zâmbesc uit, și cânt,
În ciuda cercărilor grele,
Mai sunt încă roze - mai sunt.

Al. Macedonski, „Versuri și proză”,

Ed. Albatros, 1976.

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie, Blaj

“C'est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Récits de Mgr. Ploscaru, évêque de Lugoj

Dote d'une robuste constitution et plus encore d'une force morale extraordinaire, lorsqu'il entra dans une nouvelle cellule, il embrassait la serrure et les barreaux et disait:

„Jésus, vous êtes, ici, a votre place !”

Mgr. Ploscaru, comme ses pairs, n'eut droit a aucun contact avec l'extérieur, ni même a du papier, a un crayon ou a des livres. Pour lutter contre le désespoir et la décrépitude, il eut l'idée de composer des poèmes qu'il se récitait pour entretenir sa mémoire. A sa sortie de prison, il les coucha sur le papier. Publiés en roumain sous le titre **„Croix de barreaux”**, ils ont été traduits en français par un ami de l'Association, Raymond Lamarque. Les plus significatifs ont été édités par „les Chaiers Bleus” a Troyes. Dans les années qui ont suivi sa libération, il a écrit également le récit de sa captivité sous le titre évocateur de **„Chaînes et terreurs”**, qui q quasi été traduit par Raymond Lamarque , mais pour lequel nous n'avons pas trouve d'éditeur, malgré nos efforts.

Sept évêques sur douze sont morts en prison. Oh ! Entendre le récit des souffrances de Mgr. Ioan Suci, évêque de Oradea, a la prison de Sighet, son affaiblissement du a l'impossibilité de supporter la détestable nourriture, les visites du médecin: **„On verra demain”**, l'isolement dans la cellule voisine, soit disant pour transfert a l'hôpital, la voix de plus en plus faible réclamant **„Apa”** (de l'eau), le silence, le corps traîne dans l'escalier de pierre avec le tête qui cogne a chaque marche, le départ pour la fosse commune dans la charrette aux ordures.

(a suivre)

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Amintiri ale Mons. Ploscaru de Lugoj

Dotat cu o constituție robustă și cu o forță morală extraordinară, când intra într-o celulă nouă, îmbrățișa închizătoarea ușii și gratiile zicând:

„Isuse, ești, aici, la locul Tău!”

Mgr. Ploscaru, ca și ceilalți episcopi greco-catolici, nu a avut dreptul la niciun contact cu exteriorul, nici la o bucată de hârtie, la un creion sau la cărți. Pentru a lupta împotriva deznădejzii și a ramolimentului, a avut ideea de a compune poeme pe care le recita pentru întreținerea memoriei. La ieșirea din închisoare le-a scris și le-a publicat în limba română cu titlul **„Cruci de gratii”**, ele au fost traduse în franceză de un prieten al Asociației, Raymond Lamarque. Foarte semnificativ, au fost editate de „Caietele Albastre” la Troyes. În anii care au urmat eliberării, Mons. Ploscaru și-a scris amintirile din captivitate sub titlul evocator **„Lanțuri și teroare”**, amintiri, de asemenea, traduse de Raymond Lamarque, dar pentru care, în ciuda eforturilor noastre, nu am găsit editor.

Șapte Episcopi din doisprezece au murit în detenție. Oh! Ascultați amintirea suferințelor Mgr. Ioan Suci, Episcop de Oradea, în închisoarea din Sighet, epuizarea sa fizică datorită căreia nu putea suporta mâncarea mizerabilă, vizitele medicului: **„Să vedem mâine”**, izolarea într-o celulă vecină, se spunea pentru un transfer la spital, vocea din ce în ce mai slabă cerea **„Apă”**, tăcerea, corpul tras pe scara de piatră cu capul care se izbea în mers, plecarea pentru groapa comună în șareta de gunoaie.

(va urma)

Părintele Tertulian Langa

1922 - 2013

„Sic itur ad astra” (Astfel se ajunge la stele)

Biserica noastră este acum în doliu și în rugăciune. Dumnezeu a decis să-l ia la Sine pe Părintele Tertulian Langa, prelat papal, preotul a cărui viață a fost o urcare constantă, împletită cu neînchipuite suferințe.

În Părintele Langa Biserica Greco-Catolică a avut PREOTUL adevărat, preotul-apostol care trăiește identificarea interioară cu Cristos, Îl urmează, Îl face prezent oamenilor ca să nască în suflete viața divină, preotul care susține neconținut și necondiționat Biserica. Nu vor fi niciodată uitate Sfintele Liturghii celebrate de Părintele Langa după obținerea libertății Bisericii noastre în 1989, la Cluj, în aer liber, în Piața Unirii - rugăciune și formă de apărare a Bisericii Greco-Catolice împotriva nedreptăților care nu au încetat.

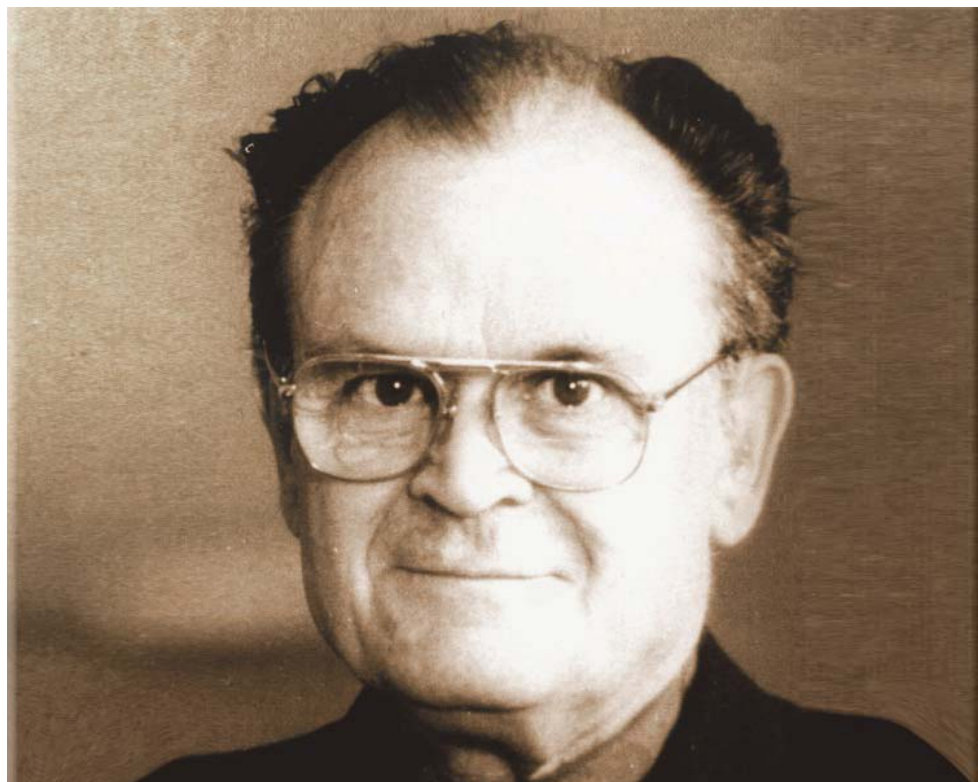
Biserica a avut în Pr. Tertulian Langa pe PREOTUL ERUDIT. Dăruit de Dumnezeu cu inteligență strălucitoare, posesor al unei culturi cu largi orizonturi, licențiat în mai multe discipline umaniste: Litere, Filozofie, Teologie și Drept; toată bogăția de cunoștințe Părintele a pus-o în serviciul Bisericii, remarcându-se ca preot, scriitor și orator.

Părintele Langa a fost MĂRTURISITORUL CREDINȚEI catolice în închisorile comuniste, unde, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică a dus, prin Pr. Langa, imaginea sfințeniei și frumuseții sale și mesajul lui Cristos. Timp de aproape 17 ani, în aceste închisori, a fost supus celor mai înjositoare tratamente ca să-iucidă sufletul, dar a rezistat ca OM și CREȘTIN.

Biserica îl are pe Părintele Langa AUTOR AL UNOR PAGINI DIN ISTORIA BISERICII NOASTRE, al MARTIRIULUI ei, prin mărturiile date și prin opera sa memorialistică „Trecând pragul tăcerii”, carte cerută de Papa Ioan Paul al II-lea. „Îți cer să scrii; ce ai trăit în închisoare este viață trăită cu Cristos, viață din istoria Bisericii”, sunt chiar cuvintele de îndemn ale Sfântului Părinte.

În Biserica noastră Părintele Tertulian Langa este bine cunoscut; a fost iubit, prețuit și admirat. La Oradea a conferențiat de multe ori fiind invitat de PSS Vasile Hossu și de PSS Virgil Bercea și așteptat de toți credincioșii. Cu toții aveam nevoie

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

să primim curajul și încrederea în bine de la Părintele care a fost atât de încercat în confruntarea cu răul, a fost încercat până la ultimele limite de rezistență umană și chiar dincolo de ea. Nouă, celor de azi, Părintele ne aducea aminte ceea ce poate s-a uitat de mult: valoare omului și frumusețe vieții constă în trăirea credinței, a iubirii, în demnitate, în prietenia dezinteresată, fidelitate și noblețe sufletească, în încrederea dintre noi, în responsabilitate și angajarea pentru cauza lui Cristos și a Bisericii Sale.

După conferințe, noi, soțul meu

și cu mine, am fi dorit să ne apropiem de Părintele, să ne împărtășim gândurile, îndoielile, speranțele, să-i spunem că i-am înțeles deplin viața, jertfele și credința care i-a dat putere să îndure ceea ce este de neîndurat. Nu am avut însă niciodată curajul, era atât de mare printre noi cei mici!

Și totuși, când a apărut cartea Părintelui „Trecând pragul tăcerii”, după ce am făcut prezentarea operei și am publicat-o în „Calea desăvârșirii”, ne-am luat curajul și i-am trimis Părintelui revista. La

(continuare în pag. 14)

scurt timp, am primit un telefon chiar de la Părintele Langa; cuvintele ce mi le-a spus au rămas adânc în conștiința și inima mea: „Doamnă Bălaș, mi-ați făcut una dintre cele mai mari bucurii ale vieții”. Puțin cât am vorbit, ne-a făcut să regretăm și mai mult sfiala, reținerea de a ne fi apropiat de Părintele; la telefon vorbea preotul nostru greco-catolic așa cum l-am știut de totdeauna, blând și bun, fericit de a schimba câteva cuvinte cu persoane de aceeași credință.

A urmat apoi și pentru noi „una dintre cele mai mari bucurii ale vieții”: dedicația primită de la Părintele pe cartea prezentată de mine. Ceea ce este esențial și trebuie făcut cunoscut din operă, amintește Părintele în cuvintele sale, este, „temeiul și flacăra care să întrețină spiritul de luptă și asumarea conștiinței că supraviețuirea Bisericii Unite - voită de Cristos - depinde de implicarea jertfelnică, vizionară a fiecăruia dintre noi”.

Desigur, la acea vreme, este aproape de necrezut ca Părintele să nu fi simțit „oboseala” anilor, dar continua să fie același apărător al drepturilor Bisericii Greco-Catolice ca și în timpul când a fost VICAR GENERAL sau ORDINARIUS al Eparhiei Române Unite cu Roma, Greco-Catolice de Cluj-Gherla.

Se spune că există persoane care sunt în viața noastră un dar

providențial, ele apar ca un răspuns la perioadele de criză. În anii mulți ai comunismului ateu, în criza morală declanșată prin îndemnul la ură, cu încercarea neobosită de a șterge conștiința din om și a-L alunga pe Dumnezeu din suflet, Părintele Langa a fost un dar al Cerului pentru noi.

În anii studiilor universitare, la București, a trăit în preajma unor preoți sfinți, acum în pragul canonizării: Mons. Vladimir Ghika, spiritualul său vreme de șapte ani, și Pr. Tit Liviu Chinezu, viitorul Episcop Martir al Bisericii Greco-Catolice. În acei ani de persecuție, Dumnezeu a ținut în mâinile Sale Biserica noastră, „i-a pregătit noi primăveri, și în ciuda tuturor dificultăților, sfinții au apărut mereu”. Ei au trecut din mâinile lor flacăra credinței celor ce au avut puterea să o preia, să o păstreze vie și să o mărturisească chiar cu prețul vieții. Părintele Tertulian Langa a fost unul din cei aleși...

La ceasul acesta dureros al „plecării” dintre noi a Părintelui Tertulian Langa, colectivul de redacție al revista „Calea desăvârșirii”, soțul meu și cu mine transmitem condoleanțele noastre Doamnei Langa și familiei, rugându-ne: „Cu sfinții odihnește, Cristoase, sufletul adormitului servului tău și umbra morții să o preschimbi în zorile mântuirii”.

O. B.

PRINCIPII MAJORE ALE DOCTRINEI SOCIALE A BISERICII CATOLICE: *PRINCIPIUL BINELUI COMUN* (II)

Binele comun este ansamblul condițiilor de viață socială care permit grupurilor și indivizilor să-și atingă mai deplin și mai ușor perfecțiunea. Gaudium et spes, 26

Un bine comun universal

Se știe cât este de dificil pe plan internațional ca o autoritate națională sau regională să fie exersată în scopul binelui comun universal. Năzuința binelui comun poate fi deci enunțată ca voința de a garanta existența în pace și securitate a fiecărui stat, animat de convingerea unei demnități egale și a unei solidarități eficiente, prin organizarea juridică bazată pe justiție și căutarea unor compromisuri echitabile. În mod realist, papa Ioan al XXIII-lea subliniază provocarea considerabilă pe care o reprezintă *promovarea ideii unui bine comun universal*, recunoscând deschis eșecul momentan al ideii. Să nu uităm că enciclica *Pacem in Terris* a fost promulgată de papa Ioan al XXIII-lea la doi ani după ridicarea zidului berlinului și la numai câteva luni după criza rachetelor din Cuba. Eșecul momentan nu a însemnat însă că ideea este greșită.

Această *extensie* a noțiunii binelui comun spre *bine comun universal* va fi reluată de Constituția pastorală *Gaudium et spes* a Conciliului Vatican II, în 1965. Binele comun universal este țelul *comunității umane gândită ca o comunitate de persoane*. Această expresie subliniază interdependența fondatoare dintre dezvoltarea integrală a omului și dezvoltarea societății însăși. Prin natura sa, persoana umană are nevoie de o viață socială și, în ciuda acestei nevoi care o face vulnerabilă, toate instituțiile care dirijează viața socială trebuie să-și facă un

țel din realizarea vieții sociale armonioase. Conciliul introduce în definiția binelui comun menționarea ”grupurilor de persoane”, nu numai ”persoana”. Textul conciliar *Gaudium et spes* insistă asupra necesității unui efort continuu de convertire spre bine, pentru a diminua efectele egoismului și orgoliului care pervertesc climatul social, pentru că binele este o realitate de ordin spiritual care se manifestă în sânul unei ordini proprii comunităților umane. *Inovația Conciliului este aceea că subliniază dimensiunea spirituală a binelui comun.*

Solidaritate și caritate

Enciclica *Populorum progressio* promulgată de papa Paul al VI-lea în 1967 va da dimensiunii de solidaritate internațională pentru realizarea binelui comun o anvergură deosebită tocmai în momentul în care ”problema socială a devenit o problemă mondială”. Intuiția papei Paul al VI-lea va fi valorificată atât de Ioan Paul al II-lea, după douăzeci de ani, în enciclica *Sollicitudi rei socialis* (1987), cât și de papa Benedict al XVI-lea în enciclicile *Deus caritas est* (2005) și *Caritas in veritate* (2009). Papa Benedict al XVI-lea înfruntă sfidarea mondializării reafirmând caracterul central al dinamicii binelui comun, prezentându-l drept ”criteriu de orientare al acțiunii morale.” Papa afirmă că năzuința socială cea mai importantă, (aceea care este conformă vocației umane și perfecțiunii sale), este

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

de a iubi cum iubește Dumnezeu. A iubi, deschide o dinamică de dăruire care trece printr-o dialectică permanentă între ”a vrea să trăiești” (securitate) și ”a vrea ca celălalt să trăiască conform vocașiei sale de a trăi bine” (ordine de drept în justiție).

O perspectivă teologică

La finalul acestui drum printre textele majore ale învățaturii sociale catolice, se poate înțelege mai bine cum a evoluat noțiunea de bine comun în funcție de fiecare epocă și în funcție de cei care au redactat și promulgat aceste documente. Este vizibilă o constantă: fundamentarea discursului într-o antropologie a ființei aflată în relație cu alții, în contrast cu o viziune atomizată a individului care nu se consideră liber decât dacă este eliberat de orice legături sociale. Această înțelegere relațională a existenței umane, a unității familiei umane și dezvoltarea sa spre bine este în mod sigur o înțelegere teologică. Omul nu poate realiza vocația sa de a fi imaginea lui Dumnezeu decât într-o rețea de interdependențe sociale care, pentru a-l proteja de violență și moarte, trebuie să aibă foarte mare grijă de nevoile sale de existență și securitate, orientând forțele sociale spre o ordine de drept bazată pe justiție. Perspectiva este foarte concretă: este vorba de a articula interdependențe prin instituții și prin drept. În același timp perspectiva este în mod clar transcendentală: binele comun nu va putea fi realizat decât dacă structurile sociale se lasă inspirate, chiar fără știrea lor, de această dinamică a carității, dezvăluită ca principiu operator în depășirea egoismelor personale și colective. Este vorba despre o perspectivă teologică a ordinii

sociale. Ignorând, sau minimalizând, această exigență teologică, am tăgădui fundamentul acelei luări de cuvânt care este mărturisirea credinței, actul de fidelitate și speranța într-un Dumnezeu care ne-a spus totul prin Fiul Său.

În ce cheie citim enciclicele papale și documentele conciliare?

Pentru producerea acestui text, am folosit în principal lucrarea Doamnei Dominique Coatanéa, cadru didactic la Facultatea de Teologie a Universității Catolice de Vest din Angers. Am apreciat efortul deosebit făcut de dânsa pentru a ordona ideile valoroase ale documentelor analizate în ordinea contextelor istorice și într-o formă agreabilă pentru lectură. Textul Dânssei este în concordanță cu sensul creștin pe care îl au documentele trecute în revistă, adică *aceste documente pot constitui miezul unei atitudini și al unui comportament social pentru masa creștinilor catolici*.

Datele statistice relativ recente indică un număr de credincioși catolici de aproximativ 1,2 miliarde, din populația globului de aproximativ 7 miliarde în 2011. Vorbind despre binele comun universal, acum, ne gândim la binele comun al celor 7 miliarde de oameni, pentru care ar trebui asigurat ”ansamblul condițiilor de viață socială care permit grupului și indivizilor să-și atingă mai deplin și mai ușor perfecțiunea.”

Problema este că în asigurarea ”acestor condiții” trebuie să intervină statele, adică toate statele lumii! În acest punct al raționamentului entuziasmul scade drastic. La ora actuală în lume există

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

194 de state suverane și independente.

La mijlocul anilor 2000 existau pe glob circa 90 de conflicte armate deschise și peste 20 caracterizate a fi „înghețate”, dar cu potențial de aprindere.

Starea de criză economică cuasi-permanentă nu are darul de a ameliora relațiile dintre oameni.

Din această perspectivă demersul Bisericii Catolice pare lipsit de realism, lipsit de valoare practică. Cine ar risca azi să mizeze pe încrederea în bunele intenții ale semenilor săi?

Din păcate, teoriile ”foarte științifice”, (raționale pe cât se poate) nu au dat și nu dau rezultate. Mersul omenirii spre dezastrul economic, social, ecologic și ce dezastre mai vreți, este un mers accelerat. O logică elementară ar spune că ar trebui încercate și alte soluții, mai mult sau mai puțin raționale, sau pur și simplu iraționale la prima vedere. Abia în momentul acela poate fi vorba despre soluția dragostei față de aproapele și despre binele comun universal așa cum îl vede Biserica, Învățătura lui Cristos. Dar... cât de pregătiți suntem pentru a încerca să fim mai buni, fără să credem în Dumnezeu? Sau, altfel pusă problema, cât de pregătiți suntem noi, cei 7 miliarde, pentru a crede în Dumnezeu și Învățătura lui Cristos? La scară planetară se pare că nu suntem pregătiți pentru așa ceva. Iar citind Scripturile ”în cheie obiectivă”, nu se spune nicăieri că la Judecata de Apoi, la sfârșitul lumii, cei ce vor trăi sfârșitul ei, vor fi toți buni...

Ei bine, atunci ce facem? Dacă nu există posibilitatea unei mântuirii universale, mi se pare că singura soluție pentru individ este mântuirea individuală,

adică efortul permanent de a îndeplini Poruncile Domnului, așa cum ne-a învățat Cristos. Însă nici asta nu putem face fără harul lui Dumnezeu, fără rugăciunea permanentă pentru a dobândi harul Său. Pe de altă parte, mântuirea individuală vine în contradicție cu ideea de viață comunitară, cu obligație de a-l iubi pe aproapele ca pe tine însuși, adică așa să-l iubești încât să acționezi pentru a-i salva și trupul și sufletul.

După acest șir de întrebări angoasante, am găsit un singur refugiu într-un fel de ”gândire pozitivă”, în apelul la ”aluatul care face să dospească toată plămădeala” pomenit de Evanghelistul Matei (Matei 13:33), sau de Apostolul Pavel în Epistola I către Corinteni (1 Cor. 5:6). Dacă noi, copiii Bisericii lui Cristos am putea constitui aluatul pentru plămădeală, ar fi o speranță. Dar putem? Răspunsul este greu de formulat pentru că el este individual, deoarece responsabilitatea nu poate fi asumată decât individual... Deci, ***nu vom ști dacă putem, decât atunci când împreună, cu ajutorul lui Dumnezeu vom face ceva în acest sens.***

Ioan Soran

Bibliografie.

4. Enciclica *Divinis Redemptoris* promulgată de papa Pius al XI-lea la 19 martie 1937

Cele două enciclice de mai sus sunt trecute la Bibliografie deoarece sunt emise în contexte foarte speciale. Restul enciclicelor citate pot fi accesate în mod simplu, sau pot fi descărcate, prin simplul cuvânt cheie care este titlul ei.

CUM SĂ-L URMĂM PE CRISTOS DUPĂ MODELUL SFÂNTULUI FRANCISC

Creștinul autentic care s-a hotărât să-și schimbe viața, să străbată Aleea Desăvârșirii spre LUMINĂ, va face cu nesiguranță primii pași chiar dacă uneori simte că este ținut de Mâna Domnului, dar apoi va fi lăsat liber, să dovedească că a crescut în credință, că este cu fiecare pas mai aproape de Iubirea Adevărată. Fiecare eveniment, cădere, alunecare sau ridicare, va fi interpretat prin Cerințele LUI, dacă decizia este sau nu conform Poruncilor, a Legilor Divine cele pe care considerăm că le cunoaștem deși niciodată nu poți cunoaște INFINITUL.

Tânărul Francisc a dăruit primii 22 de ani, prietenilor și distracțiilor, dar în momentul când **este chemat pe nume și luat la întrebări**, când dorea să devină cavaler de arme, începe procesul convertirii sale. În 1202, a fost retras din lume fiind luat prizonier la Perugia un an de zile, apoi are o depresie de câteva luni, tocmai pentru a putea medita singur la scopul și rolul Vieții sale, la Creație și la Stăpânul Universului.

În visul avut la Spoleto în 1205, aude în adâncul inimii o Voce cu care are un dialog.[1]

“- Francisc, de ce slujești sclavului și nu stăpânului?

- Doamne, ce vrei să fac?

- Întoarce-te la Assisi. Nu acesta este drumul tău”...

Hotărârea de schimbare a comportamentului este luată, cugetă, meditează intens și se roagă mult: *“Preaînalte și gloriosule Dumnezeu, luminează întunericul inimii mele, dăruiește-mi credință dreaptă, speranță puternică și iubire deplină. Dă-mi, Doamne, dreapta simțire și cunoaștere, ca să împlinesc misiunea Ta.”* [2]

Încercarea de a-și depăși limitele firii pământești prin sărutarea leprosului, doar văzând în el chipul lui Cristos, este “dulceață sufletească și trupească” și începe **Școala Umilinței**.

În ianuarie 1206 aude din nou Vocea Domnului când se ruga în fata Crucifixului din capela San Damiano. *“Ar trebui să scapi Biserica de ruina totală. Pentru aceasta ar fi necesare niște brațe robuste...”* Francisc simte asupra sa lumina și privirea caldă a lui Cristos Răstignit. Răspunzând așa cum a înțeles atunci, a reparat capela San Damiano, San Pietro și Santa Maria degli Angeli (Porziuncula). Mai târziu, va înțelege că misiunea sa este să zidească o Biserică cu pietre vii, pe temelia pusă de Isus Cristos pentru a trăi ca și frați în credință, speranță și dragoste împreună cu cei mici, pe care lumea nu-i vrea.

Rugăciunea pe care el și mai târziu frații săi o repetă la intrarea într-o biserică: *“Te adorăm, Doamne*

(continuare în pag. 19)

Isuse Cristoase, aici și în toate bisericile, care sunt în lumea întreagă și Te binecuvântăm, căci prin Sfânta Ta Cruce, ai eliberat lumea”, [3] arată simplitatea inimii și iubirea universală.

În 1208 februarie, descoperă puterea Evangheliei prin Cuvântul lui Dumnezeu, iar când se citește despre trimiterea în lume a ucenicilor de către Isus, (Luca 9,1-6) își găsește sensul Vieții: ***“Iată ceea ce caut eu, este ceea ce inima mea cere.”***

Prima fraternitate pe care o întemeiază se bazează pe 12 ucenici iar pentru decizia cere sfatul Domnului deschizând de trei ori Evanghelia și tot de atâtea ori se regăsește în același context. Pentru frați, scrie astfel o regulă de viață care să fie cât mai aproape de cea a Domnului Isus, luând fragmente din Cartea Sfântă. Dumnezeu este întemeietorul noii forme de viață franciscană fundamentată de Evanghelie, iar Papa le recunoaște dreptul de a cânta laudele Domnului “urbi et orbi”, în cetate și în lume și să predice în piețele publice.

Francisc nu este preot, dar respectă acești Slujitori care Îl țin în mâini pe Însuși Domnul, și nu dorea să predice într-o parohie fără acordul acestora. Scopul lor era comun, acela de mântuire, de câștigare de suflete. ***“Prin umilință și respect, trebuie mai întâi să convertesc preoții și prelații. Când aceștia vor vedea sfințenia vieții noastre și respectul nostru,***

ne vor chema ei înșiși să predicăm poporului.” [3].

După cum Isus era urmat de mulțime multă, ca să-i asculte învățătura, la fel și Sărăcuțul din Assisi ce se intitula Crainicul lui Cristos, predica pe străzi și în piețe, iar prin cuvântul și exemplul său a atras multă lume pe urmele sale. Pe mulți i-a învățat cum să se roage, mai ales prin rugăciunea TATĂL NOSTRU după ce le-a explicat-o; și pentru că nu aveau cărți, recomanda contemplarea lui Isus Răstignit și meditarea Patimilor Sale. După ce i-a învățat pe frații săi că Isus ne cere doar a gândi, a spune și a face lucruri sfinte, i-a trimis în lume doi câte doi, asemenea apostolilor, pentru a duce mesajul evanghelic. A compus sub inspirație divină: Indemn către lauda lui Dumnezeu, Indemn pentru surorile Sfintei Clara, Scrisori către frați, Scrisori către credincioși, Scrisoare către clerici, Scrisoare către un ministru, Scrisoare către conducătorii popoarelor, Oficiul despre Patimile Domnului, Regula confirmată, Regula neconfirmată, Cântecul Soarelui, Testamentul și alte scrieri care și azi sunt minunate.

Cele două surori, Maria și Marta, prietenele lui Isus se pot regăsi în figura contemplativă a sorei Clara și respectiv a energicei Frate Jacopa. Prietenul Lazăr poate fi identificat cu fratele Leo, pe care l-a avut mereu aproape și i-a dictat un document de

(continuare în pag. 20)

(urmare din pag. 19)

Preamărire lui Dumnezeu urmat de o binecuvântare inspirată de Aaron în V.T. Numeri 6, 24-26:

“ Domnul să te binecuvânteze și să te păzească. Să-ți arate fața Lui și să se îndure de tine. El să-și aplece fața către tine și să-ți dea pacea.”

Multe sfaturi dădea fraților în credință și-i îndemna să fie veseli, iar durerea să rămână între ei și Dumnezeu, pe care să-L roage să le redea “bucuria mântuirii” (ps.50) și să se străduiască să dobândească bucuria lăuntrică. [4]

Membrii Ordinului Franciscan se angajează prin PROFESIUNEA DE VIAȚĂ să trăiască Evanghelia după modelul Sfântului Francisc folosind Regula aprobată de Biserică.

Dar noi, cei de astăzi, laici sau clerici, ne conformăm cu adevărat viața după exigențele lui Cristos? Sau după Regula recomandată de Sfântul Francisc? Oare nu ne strigă și nouă, CINEVA: “Întoarce-te, nu acesta este drumul tău!”?? Ne oprim din alergare să medităm CUVANTUL, să-l vedem pe aproapele sau sufocăm glasul Conștiinței până devenim nesimțiți... Este nevoie de curaj într-o lume lașă, este nevoie de lumină, într-o lume întunecoasă. Avem nevoie de modele de urmat și așa cum Sfântul Francisc a ascultat de Domnul Isus până la identificare, și noi să încercăm să-l imităm, cât mai avem încă timp. PACE ȘI BINE!

Othilia GROZA - OFS Oradea

Bibliografie:

- [1] Iacovelli A., *Viata Sf. Francisc, 2011, trad. St.Acatrinei OFMconv.,pag.17;*
- [2] Hardick L., Grau E., OFM, *Scrierile Sfântului Francisc de Assisi, 1994, trad.M.Raica, pag.45;*
- [3] Rotzetter A., Matura T., *Francisc de Assisi, Un început și ce rămâne din el,1994, trad.R.Pecican, pag.98;*
- [4] Izvoare franciscane, 4 –*Sfântul Francisc de Assisi, Oglinda desăvârșirii, 2013, trad.pr. St. Acatrinei OFM Conv, pr.L.Budău OFM Cap, M.Costrut, pag.190.*

Colectivul redacțional:

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)